

2011

OHJE

Kynttilätuotteiden ja eräiden palovaaraa aiheuttavien tuotteiden turvallisuusvaatimukset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

tuikes

TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTON (TUKES) OHJEET KYNTTILÄTUOTTEIDEN JA ERÄIDEN PALOVAARAA AIHEUTTAVIEN TUOTTEIDEN TURVALLISUUDEN VARMISTAMISEEN

TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTO (TUKES) antaa tämän ohjeen kynttilätuotteiden ja eräiden palovaaraa aiheuttavien tuotteiden turvallisuuden edistämiseksi. Ohjeeseen on koottu palovaaraa aiheuttavien tuotteiden turvallisuuden kannalta keskeisiä asioita säädöksistä, standardeista, tutkimuksista sekä valvonnassa esille tulleista turvallisuuspuutteista liittyen sekä rakenteellisiin ominaisuuksiin että merkintöihin ja käyttöohjeisiin. Toiminnanharjoittajat voivat ohjeiden avulla tehdä tuotteistaan turvallisempia sekä antaa kuluttajille turvallisen käytön kannalta tarvittavat varoitukset ja käyttöohjeet.

Vuoden 2012 alusta voimaan tulevan kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) mukaan kulutustavaroista ei saa aiheuttaa vaaraa. Lain 11 § mukaan kulutustavaran vaarallisuutta arvioitaessa huomiota voidaan kiinnittää mm. valvontaviranomaisten ohjeisiin ja suosituksiin. Valvontaviranomainen käyttää tätä ohjetta vaatimustenmukaisuuden arvioinnin apuna. Kuluttajaturvallisuuslain (920/2011, jäljempänä KuTuL) 11 § vastaa sisällöltään vuoden 2011 loppuun asti voimassa olevan kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004) 7 §:ää.

Tässä ohjeessa käsiteltäviin tuotteisiin soveltuvat lisäksi valtioneuvoston asetus kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista (613/2004) sekä eräät eurooppalaiset standardit.

Tämä ohje täydentää myös tarvittaessa niitä säädöksiä ja standardeja, jotka tulevat voimaan ja sovellettaviksi ohjeen julkaisemisen jälkeen.

Ohje korvaa aiemman, 15.10.2001 päivätyn Kuluttajaviraston ohjeen kynttilätuotteiden ja eräiden palovaaraa aiheuttavien tuotteiden turvallisuusvaatimuksista sekä 14.8.2003 päivätyn kynttilätuotteiden tarkennetun valvontakäytännön.

21.10.2011

YLIJOHTAJA Seppo Ahvenainen
JOHTAJA Tuiri Kerttula

SISÄLLYS

- 1 Yleistä | s. 3
- 2 Valtioneuvoston asetuksen kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista mukaiset merkintävaatimukset | s. 5
- 3 Sisätiloissa käytettävät kynttilätuotteet | s. 6
 - 3.1 Tuotteet | s. 6
 - 3.2 Turvallisuuteen vaikuttavat vaaratekijät | s. 6
 - 3.3 Rakenteelliset vaatimukset | s. 6
 - 3.4 Kemialliset vaaratekijät | s. 7
 - 3.5 Merkintävaatimukset | s. 7
 - 3.6 Testaus | s. 8
- 4 Vain ulkokäyttöön tarkoitetut kynttilätuotteet | s. 9
 - 4.1 Tuotteet | s. 9
 - 4.2 Turvallisuuteen vaikuttavat tekijät | s. 9
 - 4.3 Rakenteelliset vaatimukset | s. 9
 - 4.4 Merkintävaatimukset | s. 9
 - 4.5 Testaus | s. 9
- 5 Koristeelliset öljylamput ja vastaavat muut tuotteet | s. 10
 - 5.1 Tuotteet | s. 10
 - 5.2 Rakenteelliset vaatimukset | s. 10
 - 5.3 Merkinnät | s. 10
 - 5.4 Testaus | s. 10
- 6 Poltettavat hyttyskarkotteet | s. 11
- 7 Kynttilämansetit, kynttiläkruunut, kynttilänjalat ja -pidikkeet | s. 11
- 8 Kuluttajille myytävät kynttilägeelit ja -massat | s. 12
- 9 Muut tulipalon vaaraa aiheuttavat tuotteet | s. 12
 - 9.1 Tupakansytyttimet | s. 12
 - 9.2 Tulitikut | s. 13
 - 9.3 Jätkäkynttilät | s. 13
 - 9.4 Puutarhasoihdut | s. 13
 - 9.5 "Lentävät" lyhdyt | s. 13
 - 9.6 Tähtisadetikut | s. 13
 - 9.7 Kertakäyttögrillit | s. 13
 - 9.8 Hormittomat takat | s. 14
- 10 Kynttilätuotteisiin liittyvät ympäristötekijät | s. 15
- 11 Luettelo sovellettavista säädöksistä ja standardeista | s. 15

1 Yleistä

TUKES (1.1.2010 saakka Kuluttajavirasto) ja Tulli ovat vuosia valvoneet ja testanneet erityyppisten kynttilätuotteiden turvallisuutta ja niistä annettavia tietoja (käyttöohjeet ja varoitusmerkinnät). Kynttilätuotteiden rakennetta ja materiaaleja koskevat vaatimukset ja ohjeet tähtäävät kuluttajien turvallisuuden sekä paloturvallisuuden varmistamiseen.

Nämä ohjeet perustuvat kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annettuun lakiin (75/2004), sen kumoavaan 22.7.2011 vahvistettuun kuluttajaturvallisuuksiin (920/2011), joka tulee voimaan 1.1.2012, valtioneuvoston asetukseen kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista (613/2004), eurooppalaisiin standardeihin, markkinavalvonnan ratkaisukäytäntöön, valvontatutkimusten tuloksiin, kokonaisriskinarviointiin sekä Kuluttajaviraston VTT Rakennus- ja yhdyskuntateknikassa vuonna 2004 teettämään kynttilätuotteiden turvallisuutta koskevaan tutkimus- ja kehittämishankkeeseen. Ohjetta laadittaessa on kuultu viranomaisia, testauslaboratorioita ja toiminnanharjoittajia.

Tämän ohjeen lisäksi on otettava huomioon myös se, mitä säädetään kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvussa markkinoinnista sekä 5 luvussa tavaran virheellisyydestä. Markkinoinnissa ei saa antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja. Kynttilätuotteen on laadultaan, määrältään, laadultaan, muilta ominaisuuksiltaan ja pakkauskeltaan vastattava sitä, mitä voidaan katsoa sovitun. Kynttilätuotteen tulee soveltua tarkoitukseen, johon niitä yleensä käytetään. Kynttilätuotteessa on virhe, jos sen yhteydessä ei luovuteta ostajalle sellaisia ohjeita, jotka ovat tarpeen sen asentamista, kokoonpanoa, käyttöä, hoitoa tai säilytystä varten. Kynttilätuotteessa on myös virhe, jos se ei vastaa niitä tietoja ominaisuuksista tai käytöstä, jotka myyjä tai joku muu aikaisemmassa myyntiportaassa tai myyjän lukuun on antanut tuotetta markkinoitaessa tai muuten ennen kaupantekoa.

Useita ohjeen soveltamisalaan kuuluvia tuoteryhmiä koskee myös kemikaalilainsäädäntö.¹ REACH-asetuksessa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o

1907/2006) kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista ja lupamenettelyistä) säädetään toiminnanharjoittajan rekisteröinti-, ilmoitus- ja tiedotusvelvoitteesta ja luvanvaraisten aineiden käyttöä koskevista velvoitteista sekä ns. CLP-asetuksessa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta) kemikaalien luokitusta-, merkintä- ja pakkaamista koskevista velvoitteista. Lisäksi REACH-asetuksen liitteessä XVII säädetään vaarallisten aineiden, valmisteiden ja tuotteiden valmistuksen, markkinoille saattamiseen ja käyttöön liittyvistä rajoituksista, joita kuluttajatuotteet eivät saa sisältää. Kynttilät katsotaan seoksiksi, eli ne ovat valmisteita (aineseos), joiden sisältämät aineet tulee rekisteröidä kuten muutkin aineet, ellei niitä koske jokin liitteiden IV tai V mukainen poikkeus. Valmistajien ja maahantuojien osalta on tärkeää täyttää rekisteröintivelvoitteet (vaiheittainen rekisteröinti) tonnimäärien mukaan kaikkien kynttilän aineosien suhteen. Lisätietoja REACH-asetuksesta sekä ns. ”kandidaattilista” saa REACH-neuvonnasta, <http://www.reach-neuvonta.fi/REACH/reach.nsf/start>

Tämän ohjeen soveltamisalalla olevia tuoteryhmiä koskee myös elintarvikkeita jäljittelevistä vaarallisista tuotteista annettu asetus (359/1991). Asetuksen mukaan elintarvikkeita jäljitteleviä tuotteita, jotka saattavat aiheuttaa terveysvaaraa nuoltaessa, imeskeltäessä, suuhun pantaessa tai nieltäessä, ei saa valmistaa, pitää kaupan, myydä, muutoin elinkeinotoiminnan yhteydessä luovuttaa eikä tuoda maahan. Terveysvaaraa arvioitaessa otetaan huomioon mm. tuotteen muoto, haju, maku, väri, pakkaus ja merkinnät.

Joitakin tässä ohjeessa mainittuja tuoteryhmiä koskien on laadittu standardeja, joissa on määriteltä turvallisuutta koskevat rakenteelliset vaatimukset ja merkintävaatimukset sekä testausmenetelmät. KuTuL:ssa on säännelty kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden vaatimuksenmukaisuuden arvioinnista (KuTuL 11 §). Kyseisessä säännöksessä määritellään standardien asema arvioitaessa

¹ Kemikaalilainsäädännössä on parhaillaan käynnissä siirtymäkausi, minkä aikana siirrytään nykyisestä EY-direktiiveihin perustuvasta kemikaalilaila (744/1989) ja alemman asteisilla säädöksillä implementoidusta kemikaalilainsäädännöstä EY-asetuksiin perustuvaan lainsäädäntöön. CLP-asetuksen rinnalla on voimassa vanha lainsäädäntö tiettyjen siirtymäaikojen puitteissa vuoteen 2015 saakka.

kulutustavaran tai kuluttajapalvelun turvallisuutta. Siinä annetaan vahva oletama vaatimuksenmukaisuudesta sellaisille kulutustavaroille ja kuluttajapalveluille, joita koskevan standardin viittaus on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Muiden niin sanottujen tavallisten standardien viitetietoja ei ole julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Niitä voidaan silti lain mukaan käyttää apuna tavaran tai palvelun vaarallisuutta arvioitaessa. Yhdenmukaistetut eurooppalaiset standardit julkaistaan Suomessa SFS-EN-standardina.

Kynttilätuotteella tarkoitetaan kaikkia kynttilän tapaan toimivia tuotteita, mm. pöytä- ja kruunukynttilöitä, lämpö- ja geelikynttilöitä, lyhtykynttilöitä, ulkotulia ja -roihiuja, kynttilälyhtyjä, hauta-, puutarha- ja öljykynttilöitä, kakku- ja pilailukynttilöitä, joulukuudessa poltettavaksi tarkoitettuja kynttilöitä, öljylyhtyjä ja -lampuja, poltettavia hyttyskarkotteita, kuluttajille myytäviä kynttilägeelejä ja -massoja sekä kynttilänjalkoja, -kruunuja ja -pidikkeitä sekä niihin tarkoitettuja mansetteja ja muita vastaaventyyppisiä tuotteita.

Kynttilätuotteista annettavat tiedot (merkinnät) ovat luonteeltaan joko varoitusmerkintöjä tai turvalliseen käyttöön liittyviä käyttöohjeita. Niiden tarkoitus on kiinnittää kuluttajan huomio kynttilätuotteiden turvalliseen käyttöön.

Merkinnät on sijoitettava joko itse tuotteeseen tai sen myyntipäällykseen tai ne on annettava tuotteen mukana (esimerkiksi sijoitettava lyhdyn sisään), **siten, että ne varmasti päätyvät kuluttajalle ostotilanteessa.**² Sanallisten merkintöjen **on oltava sekä suomeksi että ruotsiksi** selkeässä ja ymmärrettävässä muodossa riittävän suurella fonttikoolla. Myös standardin *SFS-EN 15494:2007 Kynttilät. Tuoteturvallisuusmerkinnät (Candles – Product safety labels)* mukaisten symbolien on oltava selkeitä ja riittävän suuria. Merkintöjen sanamuoto ei ole velvoittava. Poikkeuksen muodostavat poltettavat hyttyskarkotteet sekä lampuöljyt, joihin sovelletaan kemikaalilakia (744/1989).

Toiminnanharjoittajia kehoitetaan noudattamaan tämän ohjeen turvallisuusvaatimuksia ja yleisiä paloturvallisuusnäkökohtia myös markkinoinnissa. Markkinoinnissa ei saa yllyttää lainvastaiseen toimintaan tai sivuuttamaan turvallisuusvaatimuksia. Erityisesti tulee kiinnittää

huomiota mm. siihen, ettei mainosten kuvamateriaalissa kynttilöitä polteta liian lähellä toisiaan, sähkölaitteiden (esim. television) päällä tai helposti palavien materiaalien läheisyydessä (esim. kuiva jäkälä tms. koristeasetelmissa ja vastaavissa). TV-mainoksissa palavia kynttilöitä ei tule jättää palamaan ilman valvontaa.

Kynttilätuotteet suositellaan valmistettavaksi niin, että ne sammuvat itsestään ennen loppuun palamista.

Jäterasvaa ei tule käyttää kynttilöiden valmistukseen mm. epäpuhtauksien aiheuttamien epäterveellisten palokaasujen ja noen sekä roiskumisvaaran takia.

Muovikuorellisissa kynttilätuotteissa on suositeltavaa käyttää muovityyppisiä, jotka täyttävät kynttilätuotteita koskevat rakenteelliset vaatimukset ilman ihmisten terveydelle tai ympäristölle vaarallisia palonestoaineita.

Vaikka kynttilätuotetta markkinoidaan itsestään sammuvana tai kynttilätuotteen kuori on paloa ylläpitämätöntä materiaalia (siinä on esim. käytetty palonsuoja-aineita), ei kuluttajille saa markkinoinnissa antaa harhaanjohtavaa tietoa ja turvallisuudentunnetta, esimerkiksi käyttämällä ilmaisua ”kynttilä on paloturvallinen”.

² Suullisesti tai esim. kauppojen kassoilla tai erillisessä telineessä jaettavaa kirjallista tiedonantoa ei katsota yksin riittäväksi.

2 Valtioneuvoston asetuksen kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista mukaiset merkintävaatimukset

KuTUL:n 9 §:ssä (75/2004 lain 5 §) säädetystä tietojenanto-velvollisuudesta on tarkemmin säädetty valtioneuvoston asetuksella kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista (ns. tietojenantoasetus 613/2004). Tietojenantoasetuksen 3 §:n mukaan myyntipäällyksessä tulee antaa ainakin seuraavat tiedot:

- Kauppatavan mukainen nimi (jos ei käy selvästi ilmi pakkausta avaamatta).
- Valmistajan, valmistuttajan tai maahantuojan nimi.

Valmistajan, valmistuttajan ja / tai maahantuojan osoitteen merkitseminen tuotteeseen on myös suositeltavaa. Tuotteiden paremman jäljitettävyyden sekä paremman asiakaspalvelun vuoksi on valmistajan, maahantuojan, kaupan, kuluttajan ja valvojan viranomaisen edun mukaista, että tuotteessa on suomalaisen toiminnanharjoittajan yhteystiedot sekä rooli jakeluketjussa.

Jos kuluttajan terveyden tai omaisuuden turvallisuuden kannalta on tarpeen, on edellä esitettyjen tietojen lisäksi ilmoitettava (4 §):

- Tiedot kulutustavaran koostumuksesta.
- Tieto sisällyksen määrästä.
- Valmistuserätunnus tai muu kulutustavaran yksilöimiseksi tai tarvittaessa jäljittämiseksi tarvittava tieto.
- Ohjeet kulutustavaran kokoamisesta, asentamisesta ja muista vastaavista seikoista sekä mahdollinen tieto siitä, että kokoaminen, asentaminen tai muut vastaavat kulutustavaraan liittyvät työt edellyttävät riittävää kelpoisuutta tai muutoin riittävää ammattitaitoa.
- Ohjeet kulutustavaran käytöstä ja säilyttämisestä.
- Kulutustavaran turvallisen käytön kannalta tarpeelliset varoitusmerkinnät ja ohjeet tarpeellisten henkilösuojainten käyttämisestä.
- Kulutustavaran huolto-, pesu-, puhdistus- ja hoito-ohjeet.
- Ohjeet kulutustavaran käytöstä poistamisesta ja hävittämisestä.
- Tieto tavaran käyttämiseen ja hävittämiseen mahdollisesti liittyvistä vaaroista.

Kynttilätuotteista tulee aina antaa turvallisen käytön kannalta tarpeelliset tiedot kielilain (423/2003) mukaisesti suomeksi ja ruotsiksi, jollei tietoja ole annettu yleisesti tunnetuilla ohje- ja varoitusmerkinnöillä. Lisäksi kynttilätuotteen merkinnöistä tulee käydä ilmi, jos tuote on hajustettu, eikä sitä voi muutoin havaita ostotilanteessa (esimerkiksi tuotteen pakkaamisen vuoksi). Mahdollisen tuotteen myynnistä poistamistilanteen takia on elinkeinonharjoittajan kannalta tarkoituksenmukaista tehdä tuotteisiin tunnistemerkintä, jolla valmistuserä tai -ajankohta on jäljitettävissä. Näin toimenpiteet voidaan kohdistaa koskemaan vain kyseessä olevaa, vaaraa kuluttajien turvallisuudelle aiheuttavaa tuote-erää.

3 Sisätiloissa käytettävät kynttilätuotteet

3.1 TUOTTEET

Sisätiloissa käytettäviksi kynttilätuotteiksi katsotaan mm. pöytä- ja kruunukynttilät (myös ns. koristekynttilät), astiaan valetut kynttilät, aromi-/tuoksulyhdyt, lämpö- ja geelikynttilät, kelluvat kynttilät, kakku- ja pilailukynttilät sekä kynttilälyhdyt.

Kynttilälyhdyllä tarkoitetaan tuotetta, johon kuluttaja itse laittaa esim. lämpökynttilän. Kynttilälyhtyjä ovat esim. perinteiset umpinaiset kynttilälyhdyt (mm. perinteinen ”tallilyhty” tai ”lämpökynttiläkuppi”).

Kohdan 3 mukaan arvioidaan kaikki sisätiloissa käytettäväksi tarkoitetut kynttilätuotteet, joita voidaan käyttää myös parvekkeella, verannalla ja ulkona.

3.2 TURVALLISUUTEEN VAIKUTTAVAT VAARATEKIJÄT

VTT Rakennus- ja yhdyskuntatekniikan tekemän kynttilätuotteiden turvallisuutta koskevan tutkimus- ja kehittämissuorituksen perusteella seuraavien tekijöiden voidaan katsoa lisäävän lämpökynttilöitä ja kynttilälyhtyjä koskevia riskejä ja vaaratekijöitä:

- lämpökynttilät, joiden korkeus on suurempi kuin säde (säde = puolet halkaisijasta, eli kapeat ja korkeat lämpökynttilät) syttyvät herkemmin allaspaloon
- päältä avoimissa kynttilälyhdyissä, jotka ovat korkeita ja kapeita, kynttilämassa kuumenee voimakkaammin ja voi aiheuttaa allaspalon
- tummanväriset astiat kuumenevat helpommin
- metallit kuumenevat voimakkaammin ja polttavat kosketettaessa
- tulelle altistuva kahva tai ripa.

Käytännön testeissä on todettu, että suljetun kynttilälyhdyksen palotilan ollessa tilavuudeltaan pienempi kuin 1 dm³ (eli 1 litra) lyhdyksen pintalämpötila nousee vaarallisen korkeaksi. Geelikynttilöiden turvallisuuden kannalta on havaittu keskeiseksi tekijäksi astian riittävän suuri pinta-ala ja astiamateriaalin riittävä paksuus.³

Keraamisen astian lasitus estää kynttilämassan tihkumista astian läpi.

Useat lähelle toisiaan sijoitetut sydämet lämmittävät toisiaan ja lisäävät allaspalon riskiä.

3.3 RAKENTEELLISET VAATIMUKSET

Sisätiloissa käytettävät kynttilätuotteet eivät saa aiheuttaa vaaraa. Sisätiloissa käytettäviä kynttilöitä koskee standardin *SFS-EN 15493:2007 Kynttilät. Paloturvallisuuserittely (Candles – Specification for fire safety)* rakenteelliset vaatimukset sekä standardin *SFS-EN 15426:2007 Candles. Specification for sooting behaviour* nokeamista koskevat vaatimukset (edellä mainittua standardia ei ole suomennettu).

Standardin *SFS-EN 15493:2007* mukaan:

- Kynttilät eivät saa kaatua tasolla, jonka kaltevuus on 10°.
- Kynttilöissä ei saa syttyä toissijaista paloa yli kymmenen sekunnin ajaksi. Toissijainen palo tarkoittaa jonkin muun kynttilässä käytetyn materiaalin kuin kynttilän sydämen syttymistä. Toissijainen palo kattaa sekä allaspalon että kynttilässä käytettyjen materiaalien (esim.astian, päällysteiden ja koristeiden) syttymisen. Allaspalo on tilanne, jossa kynttilän koko yläpinta leimahtaa tuleen.
- Lämpökynttilöiden liekinkorkeus ei saa olla yli 30 mm. Muiden kynttilöiden liekinkorkeus ei saa olla yli 75 mm.
- Astiaan valettujen ja itsestään sammuvina markkinoitavien kynttilöiden tulee sammua paloajan lopussa, eikä astiaan valettujen kynttilöiden astia saa rikkoontua.
- Kynttilöiden sydänlanka ei saa hehkua eikä savuta yli 20 s sammuttamisen jälkeen. Sammuttamisen jälkeen kynttilä ei saa syttyä uudelleen itsestään.

Standardissa *SFS-EN 15426:2007 Candles. Specification for sooting behaviour* määritetään vaatimukset sisätiloissa käytettävien kynttilöiden nokeamiselle. Lisäksi standardissa määritetään menetelmä, jonka avulla nokeamista mitataan. Standardin soveltamisalaan kuuluvat kaikki sisätiloissa käytettävät kynttilät, joissa on yksi sydänlanka ja halkaisija tai vastaava poikkileikkaus on korkeintaan 100 mm. Nokeamisen arviointiin käytetään noki-indeksiä (soot index). Kolmesta testinäytteestä otetun noki-indeksin

³ Käytännön testeissä on havaittu, että esimerkiksi kapeisiin shampanjalasin muotoisiin laseihin valetut geelikynttilät rikkoutuvat helposti.

keskiarvon on oltava pienempi kuin 1,0 /h. Yksittäinen testi ei saa ylittää indeksin arvoa 2,0 /h.

Standardin *SFS-EN 15493:2007* soveltamisalan ulkopuolelle jääviä tuotteita ovat mm. kynttilälyhdyt ja kakkukynttilät.

Kynttilälyhdyt:

Sisätiloissa käytettävien kynttilälyhtyjen osien, joihin kuluttaja todennäköisesti koskee siirtäessään tuotetta, sekä pohjan, ripustuskoukun tai -järjestelmän tai muun tukipinnan lämpötila ei saa kynttilälyhdyn normaalisti palaessa olla niin korkea, että se polttaa ihoa⁴ tai vahingoittaa (esim. sulattaa) lyhdyn ripustamiseen käytettävää materiaalia tai tukipintoja (esim. pöytä). Tukipinnalla tarkoitetaan kynttilälyhdyn pintaa tai osaa, joka voi olla kosketuksessa muun materiaalin kanssa. Ripustettavaksi tarkoitettua kynttilälyhdyn ripustusjärjestelmä tai sen osat eivät saa pettää tai sulaa kynttilälyhdyn polttamisesta aiheutuvan kuumuuden vaikutuksesta.

Kynttilälyhdyt on suunniteltava ja valmistettava siten, että lyhdyn syttymisriski on minimoitu, esimerkiksi materiaalivalinnoilla. Lyhdyn mukana tulee lisäksi olla ohjeet kynttilätyypistä, jota voidaan käyttää lyhdyssä turvallisesti. Kynttilälyhty ei saa mennä rikki ohjeen kohdan 3.6 testissä siten, että lyhdyssä poltettava kynttilä voi sytyttää ympäristöään tai että lyhdystä tai kynttilästä irronneet palat voivat aiheuttaa vaaraa.

Kynttilälyhdyt tulee myös voida sytyttää ja asettaa käyttökuntoon turvallisesti. Esim. kapeiden ja korkeiden tallilyhtyjen sytyttäminen voi aiheuttaa palovammoja tai vaatteiden syttymisen, jos ne voidaan sytyttää ainoastaan yläkautta. Alakautta sytytettävien tallilyhtyjen kiinnitysmekanismiin tulee olla tukeva ja turvallisesti käytettävissä.

Kakkukynttilät:

Kakkukynttilät eivät saa poltettaessa valua siten, että elintarvikkeeseen joutuu kynttilämassaa. Kakkukynttilöiden mukana tulisi olla kynttilälajalat. Kynttilänjalkojen on täytettävä elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuville tarvikkeille EU-lainsäädännössä asetetut yleiset (EY) No 1935/2004 ja tuotekohtaiset vaatimukset. Muovisten kynttilänjalkojen tulee täyttää elintarvikkeen kanssa

kosketukseen joutuville muovisille tarvikkeille EY-asetuksessa (Komission asetus (EU) N:o 10/2011, elintarvikkeiden kanssa kosketukseen joutuvista muovisista materiaaleista ja tarvikkeista) asetetut vaatimukset, ja niiden pakkaukseen on liitettävä ”malja-haarukka” -tunnus tai maininta ”elintarvikekäyttöön”. Lisätietoa asiasta löytyy Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran internet-sivuilta <http://www.evira.fi/> kohdasta Elintarvikkeet › Valmistus ja myynti › Kontaktimateriaalit.

3.4. KEMIALLISET VAARATEKIJÄT

Kynttilät ovat Euroopan kemikaaliviraston ja Euroopan komission tulkinnan mukaan seoksia ja niissä tulee huomioida kemikaalilainsäädännön velvoitteet. Kemikaalilainsäädännön noudattamista valvovia viranomaisia ovat mm. Tukes, Suomen ympäristökeskus (SYKE) ja kuntien kemikaalivalvontaviranomaiset.

3.5 MERKINTÄVAATIMUKSET

Sisätiloissa käytettävien kynttilätuotteiden merkinnät tulee tehdä ohjeen kohdan 2 vaatimukset huomioiden. Merkintöjen tulee olla sellaisia, että kuluttaja pystyy käyttämään tuotteita turvallisesti. Sisätiloissa käytettävien kynttilöiden merkintöjä koskee standardi *SFS-EN 15494:2007 Candles – Product safety labels*.

Standardin *SFS-EN 15494:2007* mukaan sisätiloissa käytettävien kynttilöiden merkinnät tulee antaa joko standardissa määritetyin symbolein tai tekstinä. Suositeltavaa kuitenkin on, että symbolit ilmaistaan myös sanallisesti, kunnes symbolit ovat kuluttajien yleisesti tuntemia. Standardin mukaan pakollisia merkintöjä on neljä ja lisäksi on 11 vapaaehtoista merkintää. Symbolien ja tekstien yhteydessä on aina käytettävä myös standardin määrittämää yleistä varoitusmerkkiä.

Standardin soveltamisalan ulkopuolelle jääviä tuotteita ovat mm. kynttilälyhdyt sekä kakku- ja pilailukynttilät.

⁴ 60°C pidetään sellaisena lämpötilana, jonka todetaan aiheuttavan polttavan tunteen.

Eräitä sisätiloissa käytettäviä kynttilätuotteita koskevat merkintävaatimukset**Kynttilälyhtyjen merkinnät:**

Sisätiloissa käytettävien kynttilälyhtyjen merkinnöissä voi soveltaa standardin *SFS-EN 15494:2007* merkintöjä. Lisäksi lyhdyissä tulee olla ohjeet lyhdyissä käytettävistä kynttilöistä.

Pilailukynttilöiden merkinnät:

- Kauppatavan mukainen nimi ”pilailukynttilä”.
- Maininta siitä, mikä erityisominaisuus kynttilällä on (esim. kynttilä ei sammu puhaltamalla ja/tai sytty uudelleen sammumisen jälkeen).
- Turvallisen käytön kannalta tarpeelliset ohjeet (esim. kuinka kynttilä sammutetaan).
- Muuten pilailukynttilöissä tulee käyttää kynttilöiden merkintävaatimuksia soveltuvin osin.

Kakkukynttilöiden merkinnät:

- Varoitus kynttilän lyhyestä paloajasta ja/tai ilmoitus paloajan pituudesta, jos paloaika on alle 5 minuuttia.
- Jos kakkukynttilässä on jokin erityinen ominaisuus (esim. säkenöi tai ei sammu puhaltamalla), tulee tästä olla maininta päällymerkinnöissä.

3.6 TESTAUS

Standardin *SFS-EN 15493:2007* soveltamisalaan kuuluvat kynttilät testataan standardin määrittämällä tavalla. Muiden sisätiloissa käytettävien kynttilöiden testeissä poltetaan kolme kappaletta tuotteita alusta loppuun. Kynttilälyhdyissä käytetään lyhtyyn tarkoitettua (yleisesti saatavilla olevaa) kynttilää, yleensä lämpökynttilää. Testattaessa tulee muutoinkin varmistaa, että näyte ei kuumene niin voimakkaasti, että sitä ei pystytä turvallisuussyistä siirtämään tai koskettamaan. Tuote hylätään, jos yksi tai useampi näyte ei täytä vaatimuksia.

4 Vain ulkokäyttöön tarkoitetut kynttilätuotteet

4.1 TUOTTEET

Ulkokäyttöön tarkoitetulla kynttilätuotteella tarkoitetaan yksinomaan ulkokäyttöön tarkoitettuja tuotteita kuten ulkotulia ja -roihtuja, hautakynttilöitä ja -lyhtyjä sekä öljy- ja puutarhakynttilöitä, kuorellisia lyhtykynttilöitä ja ulkokäyttöön tarkoitettuja kelluvia kynttilöitä.

4.2 TURVALLISUUTEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Ulkotulen varustaminen palamattomalla kannella, joka osaksi peittää ulkotulen yläosan, ehkäisee tehokkaasti allaspalon syntymistä. Allaspalon muodostumiseen vaikuttaa myös sydänlangan materiaali ja koko. Tietyistä sydänlankamateriaaleista varisee tuhkaa ja roskia, mikä edesauttaa allaspalon syttymistä. Keraamisen astian lasitus estää kynttilämangan tihkumista astian läpi.

Ulkotulia ei suositella valmistettavaksi sellaisiksi, että ne keventyvät huomattavasti palamisen aikana. Kevenytynyt ulkotuli voi aiheuttaa tulipalon, jos tuuli kuljettaa sen palavan materiaalin luo (esim. rakennuksen seinä tai kuiva ruohikko).⁵ Edellä mainitun vaaran ehkäisemiseksi on suositeltavaa, että keventyvien ulkotulien yhteydessä olisi myynnissä myös soveltuvia tukevia telineitä, joihin ulkotulet voidaan asettaa.

4.3 RAKENTEELLISET VAATIMUKSET

Ulkotuli ei saa palaa allaspalossa. Palon loppuvaiheessa, kun sulaa kynttilämangan on jäljellä vain vähän, voi allaspalo esiintyä hetkellisesti.⁶ Kuorellisten ulkotulien kuori ei saa ylläpitää paloa.

Astiaan valettujen kynttilöiden (esim. keraamiset ruukkukynttilät) astian läpi ei saa tihkua kynttilämangan.⁷

4.4 MERKINTÄVAATIMUKSET

Ulkokäyttöön tarkoitettujen kynttilätuotteiden merkinnät tulee tehdä ohjeen kohdan 2 vaatimukset huomioiden. On suositeltavaa, että muiden merkintöjen ohessa käytetään standardin *SFS-EN 15494 Kynttilät. Tuoteturvallisuus-merkinnät*, kohdan 2.2 mukaista yleistä varoitusmerkintää.

Ulkotulien, hauta-, öljy- ja puutarhakynttilöiden merkinnät:

- Vain ulkokäyttöön. Ei parvekkeelle tai verannalle.
- Poltettava vain palamattomalla alustalla (ei esim. muovi- tai puupinnoilla).
- Poltetaan vain palamattomassa astiassa tai telineessä, lumihangessa tai hiekassa, jotta tuuli ei kuljeta keventynyttä ulkotulta syttyvän materiaalin luo (koskee palaessa keveneviä ulkotulia).
- Ilmoitus turvallisesta etäisyydestä erilaisiin rakenteisiin. (Esimerkiksi: sijoitettava vähintään 1 metrin etäisyydelle rakennuksista, aidasta tai muista rakenteista.)
- Palavaa kynttilää ei saa liikutella eikä jättää ilman valvontaa (ei koske hautakynttilöitä).
- Älä polta sateella (roiskumisvaara).
- Sammutettava tukahduttamalla.
- Jos ulkotulesa on kansi, on merkinnöissä muistutettava, että tuotteen turvallisen käytön kannalta kannen pitää olla paikallaan kynttilää poltettaessa. Varo kuumaa metallikantta (jos kynttilässä on sellainen).
- Älä jätä tulitikkuja lyhdyn sisään lyhtyä sytytettäessä.

Ulkokäyttöön tarkoitetuissa suurikokoisissa kelluvissa kynttilöissä tulee olla varoitus, että kynttilät tulee ankkuroida tai ne tulee asettaa sellaiseen paikkaan, että ne eivät pääse kelluessaan sytyttämään ympäröiviä materiaaleja.

Ulkotulien ohjeissa olisi suositeltavaa olla maininta, että ulkotulia ei tulisi polttaa ihmisten kulkureiteillä. Ulkotulet voivat aiheuttaa syttymisvaaran mm. takinliepeisiin, ja kaatuessaan ne voivat aiheuttaa palovammoja.

4.5 TESTAUS

Testeissä poltetaan kolme kappaletta tuotteita alusta loppuun. Tuote hylätään, jos yksikin näyte käyttäytyy vaatimusten vastaisesti.

⁵ Tässä kohdassa tarkoitetaan esim. folioihin valettuja ulkotulia, jotka saattavat liikkua herkästi tuulen mukana. Painavampiin metallisiin astioihin valetut ulkotulet eivät loppuun palettuaan ole yhtä kevyitä.

⁶ Palon loppuvaiheessa allaspalo voi esiintyä hetkellisesti siten, että se ei ehdi aiheuttaa vaaraa ympäristölleen. Arviointiin vaikuttavat esim. allaspalon kesto (aika) sekä liekin korkeus.

⁷ Kynttilämangan tihkuminen astian läpi aiheuttaa tulipalon vaaran.

5 Koristeelliset öljylamput ja vastaavat muut tuotteet

5.1 TUOTTEET

Koristeellinen öljylamppu (engl. decorative oil lamp) on astia, jossa poltetaan öljyä sydänlangan antaessa valaistuksen. Koristeellisen öljylampun ensisijainen tarkoitus on tunnelman luominen. Koristeellisia öljylamppuja käytetään sisustuskäytössä kotitalouksissa, ravintoloissa, vapaa-ajanviettopaikoissa ja muissa vastaavissa tiloissa. Paineella toimivat öljylamput, kuten ”tillikka”-tyyppiset myrskylyhdyt, jotka on tarkoitettu ensisijaiseksi valonlähteeksi (”primary source of light”), kuuluvat painelaitedirektiivin (97/23/EY) vaatimusten soveltamisalalle.

5.2 RAKENTEELLISET VAATIMUKSET

Koristeellisten öljylamppujen tulee olla sellaisia, että ne eivät aiheuta vaaraa kuluttajan terveydelle tai turvallisuudelle. Öljylamppuja koskee standardin *SFS-EN 14059:2002 Öljylamput. Turvallisuusvaatimukset ja testimenetelmät* vaatimukset.

Öljylamppu, joka ei ole myyntihetkellä käyttövalmis esine (esim. sydänlanka on irrallaan lamppuöljysäiliöstä, jossa on öljyä), on kemikaalina pidettävää lamppuöljyä, joka tulee pakata ja merkitä kemikaalilainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Lamppuöljyt ovat vaarallisia kemikaaleja, ja niistä on tarkemmin säädetty kemikaalilainsäädännössä, REACH-asetuksen liitteessä XVII. Lisätietoja REACH-rajoituksesta lamppuöljyn osalta löytyy oheisesta osoitteesta: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:086:0007:0012:FI:PDF>. Kemikaalilainsäädännön noudattamista valvovia viranomaisia ovat mm. Tukes, Tulli, Suomen ympäristökeskus (SYKE) ja kuntien kemikaalivalvontaviranomaiset.

5.3 MERKINNÄT

Koristeellisten öljylamppujen merkinnät tulee tehdä ohjeen kohdan 2 vaatimukset huomioiden. Merkintöjä koskee myös standardin *SFS-EN 14059:2002 Öljylamput. Turvallisuusvaatimukset ja testimenetelmät* vaatimukset. Koristeellisissa öljylampuissa tulee olla mm. varoitus lamppuöljyn vaarallisuudesta ja ohjeet miten toimia, mikäli öljyä on nielty. Lisäksi lampuissa tulee olla kuvaus öljylampun toiminnasta, käyttö- ja huolto-ohjeet sekä varoitus pitää

öljylamppu lasten ulottumattomissa. Merkinnöistä tulee käydä ilmi valmistajan, maahantuojan tai markkinoille saattajan nimi, osoite ja puhelinnumero sekä standardin numero ja vuosi. Johtuen siitä, että edellä mainittu standardi on valmistunut ennen kynttilätuotteiden merkintöjä koskevaa standardia, on suositeltavaa että varoitusmerkintöjen osalta noudatetaan soveltuvin osin myös standardin *SFS-EN 15494:2002 Kynttilät. Tuoteturvallisuusmerkinnät* mukaisia merkintöjä, esimerkiksi ”palavaa öljylamppua ei saa jättää ilman valvontaa”.

Koristeellisten öljylyhtyjen mukana on myös suositeltavaa olla ohjeet tulipalon sammuttamiseksi. Jos lyhty/lamppu kaatuu ja ympäristö syttyy tuleen, tulipalo on yritettävä tukahduttaa esimerkiksi sammutuspeitteellä. Lamppuöljyn sammuttamiseen ei saa käyttää vettä.

5.4 TESTAUS

Koristeelliset öljylamput testataan standardin *SFS-EN 14059:2002 Öljylamput. Turvallisuusvaatimukset ja testimenetelmät* mukaan. Standardissa testataan mm. öljylampun vuotamista, vakautta ja iskunkestävyyttä.

6 Poltettavat hyttyskarkotteet

POLTETTAVIA HYTTYSKARKOTTEITA ovat esim. hyttyskarkotekynttilät ja hyttyspiraalit sekä hyttyskierukat ja -soihdut.

Poltettavat hyttyskarkotteet ovat biosidisiä torjunta-ainevalmisteita, joista säädetään kemikaali- ja biosidilain-säädännössä ja niiden valvonta kuuluu Tukesille. Suomessa markkinoilla saa olla vain biosidisten torjunta-aineiden rekisterissä mainittuja tuotteita (<http://bta.tukes.fi>)

Tämän ohjeen turvallisuusvaatimukset ja merkinnät koskevat poltettavia hyttyskarkotteita sen mukaan minkä tyyppisestä hyttyskarkotteesta on kysymys.

Hyttyspiraalit ja -kierukat tulee varustaa seuraavilla varoitusmerkinnöillä (tämän ohjeen kohdassa 2 lueteltujen sekä kemikaalilainsäädäntöön perustuvien merkintöjen lisäksi):

- Polta vain palamattomalla ja kuumuutta kestävällä alustalla.
- Ei saa olla kosketuksissa syttyvien materiaalien kanssa.
- Pidä lasten ulottumattomissa.
- Tieto siitä, onko tuote tarkoitettu sisä- vai ulkokäyttöön.
- Sammutusohjeet.

Hyttyspiraaleilla ja -kierukoilla tulisi myyntipakkauksen mukana olla tukeva alusta, jotta ne eivät polttotilanteessa kaadu.

7 Kynttilämansetit, kynttiläkruunut, kynttilänjalat ja -pidikkeet

KAIKKIEN KYNTTILÄNJALKOJEN ja ulkotulitelineiden tulee olla rakenteeltaan ja materiaaliltaan sellaisia, etteivät ne kaadu helposti. Kaatumisherkkyyttä testataan käyttämällä kynttilästandardin vakaustestiä (*SFS-EN 15493:2007*, kohta 9.2). Kynttilänjalka tai ulkotuliteline ei saa syttyä palamaan eikä aiheuttaa vaaraa, vaikka kynttilä pääsisi palamaan loppuun saakka. Kynttilänjalat tulee suunnitella ja valmistaa siten, että kynttilä ei ole suorassa kosketuksessa paloa ylläpitävän materiaalin kanssa eivätkä kynttilät kuumenna toisiaan (esim. allekkain tai liian lähellä toisiaan olevat kynttilät). Kynttilänjalkoja testattaessa kaikissa pidikkeissä poltetaan kynttilöitä yhtä aikaa.

Jos kynttilänjalassa on varjostin, noudatetaan tämän ohjeen kohdan 3.3 vaatimuksia varjostimen syttyvyyden suhteen.

Seinään kiinnitettävät kynttilänpidikkeet tulee suunnitella siten, että poltettaessa niissä kynttilöitä ne eivät kuumenna ympäröiviä rakenteita (esim. seinää).

Kattokruunujen mukana on oltava ohje, jossa kerrotaan turvallinen ripustusetäisyys kattoon ja muihin rakenteisiin mitattuna kattokruunuun tarkoitettuna kynttilän ollessa pisimmillään (esim. etäisyys korkeimman palavan kynttilän liekistä kattoon.)

Joulukuuseen kiinnitettäviä kynttilänjalkoja, joissa poltetaan kynttilää, ei suositella käytettäväksi tulipalovaaran takia. Jos sellaisia kuitenkin myydään tai muutoin luovutetaan kuluttajille, tulee rakenteen ja kiinnitysmekanismin olla tukeva. Joulukuuseen kiinnitettävät kynttilänjalat tulee varustaa seuraavilla merkinnöillä (kohdassa 2 lueteltujen merkintöjen lisäksi):

- Palavia kynttilöitä ei saa jättää ilman valvontaa.
- Pidä lähetyvillä aina alkusammutuskalustoa.
- Pidettävä poissa lasten ja kotieläinten ulottuvilta.

Kynttilätuotteisiin tarkoitettut mansetit tulee valmistaa paloa ylläpitämättömästä materiaalista. Turvallisuutta voi parantaa materiaalivalinnoilla, suosimalla esimerkiksi lasia, metallia sekä tarkoitukseen soveltuvia muovilaatuja ja keinokuituja.

8 Kuluttajille myytävät kynttilägeelit ja -massat

KULUTTAJILLE MYYTÄVIEN kynttilägeelien ja -massojen, joista kuluttaja itse valmistaa kynttilätuotteen, merkinnät tulee tehdä ohjeen kohdan 2 vaatimukset huomioiden. Tuotteiden mukana tulee olla käyttöohje, jossa otetaan huomioon tämän ohjeen turvallisuus- ja merkintävaatimukset. Kynttilägeelit ja -massat tulee lisäksi varustaa seuraavilla merkinnöillä:

- Kynttilöihin ei tule laittaa kahta sydäntä vierekkäin.
- Kynttilöitä ei suositella valettavaksi kapeisiin ja ohutkuorisiin lasiastioihin.

Kynttilägeeleissä tulee olla standardin *SFS-EN 15494:2007 Kynttilät. Tuoteturvallisuusmerkinnät* mukaiset merkinnät (kohta 3.4).

9 Muut tulipalon vaaraa aiheuttavat tuotteet

TÄSSÄ OSIOSSA käsiteltyjen tuotteiden merkinnät ja ohjeet tulee tehdä tämän ohjeen kohdan 2 vaatimukset huomioiden.

9.1 TUPAKANSYTYTTIMET

Tupakansytyttimiä (savukkeensytyttimiä) koskee standardin *SFS-EN ISO 9994:2006 Savukkeensytyttimet. Turvallisuusvaatimukset* turvallisuus- ja merkintävaatimukset. Savukkeensytytinstandardia koskeva viittaus on julkaistu EU:n virallisessa lehdessä 22.7.2006.

Savukkeensytyttimistä on annettu Suomessa valtioneuvoston asetus markkinoille saatettavien savukkeensytyttimien lapsiturvallisuuden varmistamisesta ja muiden kuin savukkeensytyttintä muistuttavien savukkeensytyttimien markkinoille saattamisen kieltämisestä (780/2006). Savukkeensytyttimiä, jotka eivät täytä em. asetuksen vaatimuksia, ei ole saanut myydä eikä pitää kaupan 10 päivänä toukokuuta 2007 jälkeen. Maahantuojaan tulee esittää valvontaviranomaiselle tämän pyynnöstä viivytyksettä sytyttimen tekninen tiedosto ja testausraportti. Asetus perustuu komission päätökseen (2006/502/EY) markkinoille saatettavien savukkeensytyttimien lapsiturvallisuuden varmistamiseksi ja muiden kuin savukkeensytyttintä muistuttavien savukkeensytyttimien markkinoille saattamisen kieltämiseksi.

Lapsiturvallisena pidetään savukkeensytyttintä, joka on muotoiltu ja valmistettu niin, ettei alle 51 kuukauden ikäinen lapsi tavallisissa tai kohtuudella ennakoitavissa käyttöolosuhteissa pysty käyttämään sitä, esimerkiksi käyttöön tarvittavan voiman, savukkeensytyttimen muotoilun, sytytysjärjestelmän suojan tai sytyttämisen edellyttämien toimintojen monimutkaisuuden tai järjestyksen vuoksi. Standardissa *SFS-EN 13869:2002 Savukkeensytyttimet. Lapsiturvallisuus. Turvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät* käsitellään lapsiturvallisuusvaatimuksia ja niiden testimenetelmiä.

Asetuksessa kielletään kaikki savukkeensytyttimet, jotka muistuttavat muita esineitä kuin savukkeensytyttimiä. Tällaisia ovat muun muassa savukkeensytyttimet, jotka muotoilultaan muistuttavat piirroshahmoja, leluja, ampuma-aseita, kelloja, puhelimia, soittimia, ajoneuvoja,

ihmiskehoa tai sen osia, eläimiä, elintarvikkeita tai juomapakkauksia tai jotka soivat tai joissa on vilkkuvia valoja, liikkuvia esineitä taikka muita tehosteita. Merkittävin tavoite on tältäkin osin lasten suojaaminen.

Tupakansytyttimet (savukkeensytyttimet) sekä niiden osat ovat tupakkalaissa (693/1976) tarkoitettuja tupakointivälineitä (Sosiaali- ja terveysministeriön päätös tupakointivälineistä 1158/1999). Tupakansytyttimiä koskevat siten tupakkalain tupakointivälineitä koskevat myynnin ja mainonnan rajoitukset (mm. myynti on kielletty alle 18-vuotiaille). Myynnin ja mainonnan rajoituksia valvoo Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira).

9.2 TULITIKUT

Tulitikkujen turvallisuus- ja merkintävaatimuksia on esitetty standardissa *SFS-EN 1783:1997 Tulitikut. Toimivuusvaatimukset, turvallisuus ja luokittelu*. Tulitikkujen myyntiä ei ole rajoitettu. On kuitenkin suositeltavaa, että myymälähenkilökunta kiinnittäisi huomiota alaikäisiin, jotka ostavat tulitikkuja tai muita tulentekovälineitä, ja varmistaisi tulitikkujen käyttötarkoituksen.

9.3 JÄTKÄNKYNTTILÄT

Jätäkänkynttilöihin voidaan soveltaa soveltuvin osin tämän ohjeen vaatimuksia.

9.4 PUUTARHASOIHDUT

Puutarhoissa ym. käytettävien puutarhasoihtujen (esim. bambusoihdut tai vastaavat) pystytysmekanismin on oltava sellainen, että soihtu voidaan pystyttää tukevasti. Mikäli niissä käytetään polttoaineena lampuöljyä tai vastaavaa, tulee soveltaa kohdan 5 vaatimuksia turvallisuuden ja merkintöjen suhteen (esim. öljysäiliön avaamiseen vaaditaan kaksi erillistä liikettä).

9.5 "LENTÄVÄT" LYHDYT

Tuulen mukana vapaasti liikkuvien ("lentävien") lyhtyjen, joissa poltetaan kynttilää tai vastaavaa, käyttöön sisältyy paljon hallitsemattomia riskejä ja niiden katsotaan aiheuttavan vakavaa tulipalon vaaraa. Vapaasti tuulen mukana liikkuvat lyhdyt aiheuttavat vakavaa vaaraa, koska sen varmistaminen, että lyhty ei joudu kosketuksiin palavien materiaalien kanssa, on vaikeaa, ellei mahdotonta. Ilmassa leijuva lyhty voi kevyen rakenteensa johdosta kulkeutua

tuulen ja ilmavirtausten mukana rakennuksiin, puihin yms. Tällaiset lentävät lyhdyt, joissa on avotuli, katsotaan olevan KuTuL 10 §:ssä (75/2004 lain 6 §) tarkoitettulla tavalla vaarallisia. Vaarallisia lentäviä lyhtyjä ei saa saattaa markkinoille.

9.6 TÄHTISADETIKUT

Nämä ohjeet eivät koske tähtisadetikkuja, jotka kuuluvat räjähdeseituksen (473/1993) soveltamisalalle. Räjähdeseituksen mukaisia ilotulitteita valvoo Tukes.

9.7 KERTAKÄYTTÖGRILLIT

Kertakäyttögrilleistä ei saa aiheutua vaaraa kuluttajan terveydelle tai turvallisuudelle. Kertakäyttögrillien elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvien pintojen tulee täyttää niille EU-lainsäädännössä asetetut yleiset vaatimukset (asetus (EY) No 1935/2004). Kertakäyttögrillejä koskee standardin *SFS-EN 1860-4 Appliances, solid fuels and firelighters for barbecuing. Part 4: Single use barbecues burning solid fuels. Requirements and test methods* vaatimukset. Valvonnassa saatujen kokemusten perusteella standardin *SFS-EN 1860-4* merkintävaatimusten lisäksi kertakäyttögrilleissä tulee olla seuraavat merkinnät:

- Älä käytä grilliä sisätiloissa (tulipalon ja häikämyrkytyksen vaara).
- Kertakäyttögrilliiä tulee käyttää vain palamattomalla alustalla. Grillin pohja kuumenee huomattavasti aiheuttaen palovaaran.
- Käytä aina grillin mukana tulevaa jalustaa. Jalusta tulee asentaa annettujen ohjeiden mukaisesti. Grillin pohjan on oltava irti alustasta useita senttimetrejä.
- Kertakäyttögrilli kuumenee voimakkaasti. Älä liikuta grilliä käytön aikana.
- Grilliä on valvottava, kunnes se on jäähtynyt kunnolla, niin etteivät lapset ja kotieläimet pääse koskettelemaan tulikuumaa grilliä.
- Varmista grillin sammuttaminen kaatamalla runsaasti vettä sen päälle niin, että grillihiilet peittyvät kokonaan.
- Laita kertakäyttögrilli roska-astiaan vasta, kun olet varmistunut, että grillin sisältö on täysin jäähtynyt. Jäähtyminen kestää useita tunteja.

9.8 HORMITTOMAT TAKAT

Hormittomien takkojen (ns. sisustustakat /designtakat/ biotakat/kevyttakat) tulee täyttää tuoteturvallisuuslainsäädännön yleiset turvallisuusvaatimukset, eli niiden käytöstä ei saa aiheutua vaaraa kuluttajien terveydelle tai omaisuudelle. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että takan yhteydessä olevat suomen- ja ruotsinkieliset käyttö- ja asennusohjeet ovat asianmukaiset, takka asennetaan ohjeiden mukaan sille soveltuvaan paikkaan, takkaa valvotaan sen käytön aikana sekä siihen, että takka sammutetaan oikealla tavalla.

Hormittomat takat tulee varustaa vähintään seuraavilla asennus- ja käyttöohjeilla:

Asennus

- Takan asennusohjeessa on aina oltava riittävän tarkat ja yksityiskohtaiset ohjeet takan turvallisesta sijoittamisesta huoneistoon.
- Takka on aina sijoitettava riittävän kauas palavista materiaaleista, esim. verhoista ja muista sisustus-tekstiileistä. Takan päälle ei saa sijoittaa palavia materiaaleja.
- Takan asentamisessa huoneistoon on noudatettava annettuja ohjeita huonetilan vähimmäispinta-alasta (m²) tai tilavuudesta (m³).
- Takan asentamisessa tulee noudattaa tarkasti annettuja asennusohjeita.
- Ohjeissa on oltava kirjallisten ohjeiden lisäksi myös turvallista asentamista helpottavat havainnolliset kuvat asentamisen eri vaiheista (tämä on erityisen tärkeää seinään kiinnitettävissä malleissa).
- Takan asennuksen yhteydessä takan taakse tulee sijoittaa riittävän suurikokoinen palosuojalevy, ellei seinän rakennusmateriaali ole jo ennestään palamatonta materiaalia (tämä koskee myös ns. lattiamalleja).

Polttoaine

- Hormittomien takkojen polttoaineena voidaan käyttää vain tähän tarkoitukseen soveltuvaa polttoainetta.
- Polttoaineen säilyttämisestä ja käytöstä on käyttäjille annettava riittävän tarkat ohjeet (sekä käyttöohjeissa että polttoaineen säilyttämiseksi tarkoitettussa säilytysastiassa). Käyttöohjeessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota siihen, ettei palavaan tai käytön jälkeen vielä kuumaan takkaan saa leimahdusvaaran vuoksi lisätä polttoainetta.
- Käyttöohjeissa on oltava maininta, että asuinhuoneistossa saa säilyttää enimmillään 25 l herkästi syttyvää ainetta.
- Bioetanoli on herkästi syttyvää ainetta ja se tulee säilyttää paloturvallisessa paikassa.

Takan käyttö

- Takan käytön aikana on valvottava, etteivät lapset tai kotieläimet pääse kosketuksiin takan kanssa.
- Käytön aikana takkaa ei saa jättää ilman valvontaa.
- Tulen sammuttamiseen ei saa käyttää vettä tai muuta nestettä (roiskumisvaara).
- Takan sammuttaminen on syytä tehdä erikseen suunnitellun liekinsammuttimen avulla.
- Takkaan ei saa laittaa polttoainetta lukuun ottamatta mitään palavaa materiaalia.
- Takan lähellä suositellaan pidettäväksi jotain alkusammutusvälinettä.
- Huoneisto on syytä tuulettaa huolellisesti takan käytön jälkeen.
- Lattialle sijoitettavan hormittoman takan tulee olla riittävän tukeva niin, ettei se kaadu esim. siihen kohdistuvan tönäisyn tai törmäyksen voimasta. Tämä voidaan varmistaa joko varustamalla takka tarvikkeilla, joilla se voidaan kiinnittää tukevasti seinään tai lattiaan, tai muulla riittävän turvallisella tavalla.

Ohjeistus perustuu lainsäädäntöön sekä Tukesin ja Kuluttajaviraston valvonnassa saatuihin kokemuksiin sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen kanssa toteutettuihin käytännön testeihin.

10 Kynttilätuotteisiin liittyvät ympäristötekijät

MUOVIKUORELLISIA KYNTTILÖITÄ valmistettaessa tulisi käyttää mahdollisuuksien mukaan sellaisia materiaaleja ja rakenteita, jotka ovat hyödynnettävissä käytön jälkeen kierrättämällä tai energiantuotannossa.

Suomen ympäristökeskus (SYKE) suosittelee, että palonestoaineiden käytössä tulisi ottaa huomioon ainakin aineen ympäristövaarallisuusluokituksessa vaadittavat ominaisuudet: biologinen hajoaminen, aineen kertyminen eliöihin ja vesieliömyrkyllisyys. SYKE toteaa, ettei muovikuorien palonestoaineina tulisi käyttää niitä palonestoaineita, joiden käyttöä on rajoitettu tai jotka on luokiteltu ympäristölle vaarallisiksi kemikaalilainsäädännössä. SYKE suosittaa, että pakkauksessa olisi mainittava tuotteessa käytetty palonestoaine.

11 Luettelo sovellettavista säädöksistä ja standardeista

Kansallinen lainsäädäntö

LAIT:

- Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (KuTuL 75/2004)
- 1.1.2012 alkaen Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011)
- Kemikaalilaki (774/1989)
- Tupakkalaki (693/1976)

ASETUKSET:

- Valtioneuvoston asetus kulutustavarasta annettavista tiedoista, ns. tietojenantoasetus (613/2004)
- Asetus elintarvikkeita jäljittelevistä vaarallisista tuotteista (359/1991)
- Valtioneuvoston asetus markkinoille saatettavien savukkeensyöttimien lapsiturvallisuuden varmistamisesta ja muiden kuin savukkeensyöttintä muistuttavien savukkeensyöttimien markkinoille saattamisen kieltämisestä (780/2006)
- Räjähdeasetus (473/1993)

PÄÄTÖKSET

- Sosiaali- ja terveysministeriön päätös tupakointivälineistä 1158/1999

EU-lainsäädäntö:

- Yleinen tuoteturvallisuusdirektiivi (ns. GPSD, 2001/95/EY)
- REACH-asetus (EY) N:o 1907/2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta
- CLP-asetus (EY) N:o 1272/2008, aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta
- Asetus (EY) N:o 1935/2004, elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista
- Komission asetus (EU) N:o 10/2011, elintarvikkeiden kanssa kosketukseen joutuvista muovisista materiaaleista ja tarvikkeista
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/8/EY, biosidituotteiden markkinoille saattamisesta

PÄÄTÖKSET

- Komission päätös (2006/502/EY) markkinoille saatettavien savukkeensyöttimien lapsiturvallisuuden varmistamisesta ja muiden kuin savukkeensyöttintä muistuttavien savukkeensyöttimien markkinoille saattamisen kieltämisestä

STANDARDIT

- SFS-EN 15494 Kynttilät. Tuoteturvallisuusmerkinnät (Candles. Product safety labels)
- SFS-EN 15493 Kynttilät. Paloturvallisuuserittely (Candles. Specification for fire safety)
- SFS-EN 15426 Candles. Specification for sooting behavior
- SFS-EN 14059 Öljylamput. Turvallisuusvaatimukset ja testimenetelmät (Decorative oil lamps. Safety requirements and test methods)
- SFS-EN ISO 9994 Savukkeensyöttimet. Turvallisuusvaatimukset (Lighters. Safety specification)
- SFS-EN 1783 Tulitikut. Toimivuusvaatimukset, turvallisuus ja luokittelu
- SFS-EN 1860-4 Appliances, solid fuels and firelighters for barbecueing. Part 4: Single use barbecues burning solid fuels. Requirements and test methods

HELSINKI PL 66 (Opastinsilta 12 B), 00521 Helsinki

TAMPERE Kalevantie 2, 33100 Tampere

ROVANIEMI Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi

PUHELIN 010 6052 000 | www.tukes.fi

